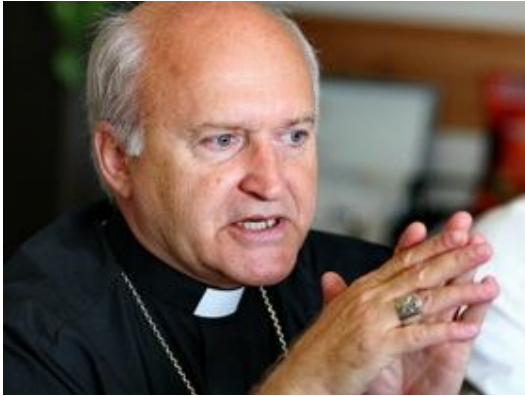

Tragikomédia, ami az egyházi vagyon visszaszármaztatása ügyében történik

- nyilatkozta a Vajdaság Mának dr. Német László, a Katolikus Egyház nagybecskereki püspöke

Vajdaságban a II. világháború után közel kétszer annyi földet vettek el a különböző egyházaktól és felekezetektől, mint Szerbia többi részén. Az egyházi vagyon visszaadását szabályzó 2006-ban meghozott törvény adta lehetőséggel élve a szerbiai vallási közösségek összesen 83 000 hektár földterület visszaszármaztatására nyújtották be az igényüket. A Szerb Ortodox Egyház követeli vissza a legnagyobb területet, 71 744 hektárt (ebből 32 398 hektár erdő.) A Katolikus Egyház összesen 6191 hektár földet szeretne visszakapni, a Görög-katolikus Egyház 766, a Zsidó Vallási Közösség 583 hektárt. 2007-ben megalakult a Vagyon-visszaszármaztatási Igazgatóság, mely hosszú időn át csak a szerbiai vallási közösségek benyújtott igényeivel foglalkozott. Eddig legnagyobb sikerrel az erdők visszaszármaztatását tudták végrehajtani, azok ugyanis tisztán állami tulajdonban voltak. Az időközben magántulajdonba került földterületek visszaszármaztatása már fölöttebb bonyolult, ugyanis a törvény védi a magántulajdont. Eddig a szerbiai egyházak elkobzott vagyonának csupán 20 százalékát adták vissza. Szerbiában a visszakövetelt egyházi vagyon csupán 5 százalékát teszi ki az állami vagyonnak.

- *Püspök úr, mennyire elégedett a II. világháború után elkobzott egyházi vagyon visszaszármaztatásának ütemével?*

- Nem tudom, mi a legmegfelelőbb kifejezés erre: tragédia, vagy a tragikomédia. Szerintem a vagyon visszaszármaztatás folyamata nem más, mint tragikomédia, hogy ne mondjam, emberi gonoszság áll a folyamat háttérben. Szó sincs haladásról. Január elsejétől nincs igazgatója az egyházi vagyon visszaszármaztatását rendező igazgatóságnak. A kormány nem foglalkozik vele. Az EU által tett javaslatokat lesöpörte az asztalról. Jelko Kacin, az Európai Unió szerbiai jelentéstevője, aki érti a szerb nyelvet és mentalitást, legutóbb azt nyilatkozta az újságíróknak, hogy „ne gondolja a szerb kormány, hogy az EU-ban csak buta emberek ülnek, és nem fogják fel, hogy ez a papír, amit Đelić úr bemutatott, semmire sem jó“. Amit ő mond, az üres beszéd, és semmi több. Hiányzik a legminimálisabb politikai jóakarát is az ügyek intézéséhez.

- *Nem hivatalos információk szerint a Szerb Ortodox Egyház erőteljesebb ütemben kapja vissza elkobzott vagyonát, mint a többi történelmi egyház. Ez tényleg így van?*

- Érdeemes volna megnézni a statisztikát, hogy hány százalékban kapta vissza a Szerb Ortodox Egyház az ingatlanjait és hogy mit kapott vissza a többi egyház és vallási közösség. A Katolikus Egyház kis százalékban kapott vissza abból a vagyonból, amit a II. világháború után államosítottak. De ez vonatkozik a zsidó és a

muzulmán vallási közösségre is. Teljesen világos, csak a vak nem látja, hogy mi történik.

- Mit tehet ez ügyben az egyházi diplomácia?

- Ez elsősorban Szerbia problémája. Az államnak kell ráébrednie arra, hogy mi a kötelessége. Tudni kell, hogy a kisémmizett állampolgárok igencsak hangosan követelik vissza az elvett vagyonukat. Az igazi probléma, hogy a szerbiai politikusok inkább hallgatnak a nagytőkére. Az is lehet, hogy még a régi beidegződések működnek, miszerint az állami vagyon a legjobb vagyonforma. Nem tudom, mi lehet mögötte, de nagyon kevés a jóakarát. Ha már Jelko Kacin, az EU nevében ilyen kemény bírálatokban részesítette Szerbiát, akkor minden világos.

- És ha beindulna az egyházi vagyon ütemesebb visszaadása, abban az esetben a Katolikus Egyház meg tudná tölteni étellel a visszakapott objektumokat?

- A Katolikus Egyház Szerbiában viszonylag kevés épületet kapna vissza, ugyanis azokat az objektumokat, amelyekben iskolák működnek, amelyeket még ma is használ az állam, azokat a restitúciós törvény kivonta a visszaszármaztatandó vagyon köréből. A volt kórházakat és árvaházakat sem adják vissza. Azokat a plébániaépületeket adják csak vissza, amelyeket más célokra használnak. A Katolikus Egyház szemszögéből nagyon fontos volna az elvesztett termőföldek tulajdonjogának a visszaszerzése. Valamikor ezeknek a földeknek a bevételeiből tartották el a plébánost, a kántort. Ebből tatarozták a templomokat. Jelzés értékű, hogy miután a nagybecskereki püspökség visszakapott Pancsován két épületet a vagyon visszaszármaztatási igazgatóság 2008-as döntése értelmében, két hónappal ez előtt ezt a döntést a kragujeváci bíróság (!) bizonyos technikai okokra hivatkozva megsemmisítette. Furcsa, minden jogi szabályt és kultúrát mellőző döntés született. Ez az igazi probléma.

- Mennyi földet kellene visszakapnia a nagybecskereki püspökség területén?

- Majdnem 1800 hektár termőföldet kellene visszakapjunk. Ebben nincsen benne azoknak a katolikus templomoknak és plébániáknak a területe, amelyeket 1945-46-ban leromboltak az egykori német településeken. Ez esetben olyan magyarázattal szolgáltak, hogy mivel ezek német falvak voltak, a németeket viszont megfosztották állampolgárságuktól, ezért a németek nem kaphatják vissza ezeket a területeket. Ez nevetséges magyarázat, hiszen itt a Katolikus Egyház tulajdonáról van szó, nem pedig a német vagyonról. A magyarázat jogi nonszensz. De úgy látszik, ebben az országban csak így lehet élni, ha nonszenszeket hallgatunk.

Ternovác István